

6) סוטה מה' ז'מ"ג א'
7) תוספ' סוטה ספ"גא'
8) ג'מ'מ'מ'א' (א) יט'מ'
9) ענין יעקב' (ד) [תוספתא
סוף מנחות] 10) שבת מה'
11) ענין יעקב' (א) ו'ג'
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'
13) ענין יעקב' (א) ו'ג'
14) ענין יעקב' (א) ו'ג'
15) ענין יעקב' (א) ו'ג'
16) ענין יעקב' (א) ו'ג'

תורה אור השלם

- 1. דקא...
2. וְעַל...
3. וְעַל...

הנהרות הב"ח

6) נבי' לא הילכ'
שמו אבדו וְעִשְׂרִים שנה ושמונים בו יותר משלש מאות כהנים צא מהם
מ' שנה ששמש שמעון הצדיק...
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'

הנהרות הגר"א

11) נהרה ואל' עשתי ע'
אל' עש' ע'ה...
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'

מוסף רש"י

- 1. וראה שאין...
2. שיהי' מתקן...
3. כל המורה גדולה...
4. כל האומרים בני עני'
5. השואר...
6. אלא...
7. דקדק...

מוסף תוספות

- א. ויהי עוריה...
ב. כהנה...
ג. ויהי אילו עוריה...
ד. ויהי רחם...
ה. עוריה...

תוס' ישנים

ורא אמרינו רבנן.
וי"מ הא' אמרין...
1) כהני' מ'...
2) ענין יעקב' (א) ו'ג'

שבעת ימים פרק ראשון יומא

לפי שלש. יוחנן כהן גדול שגור על הדמאי בטוטה צפרק עגלה
ערופה (דף מה.) : המוליא מחזירו עליו הראייה. מכי אפרשה
ואפקעיה משום טבול אין צו אלא ספק גזל לויים ועניים חזן
מתרומת מעשר צבתוך מעשר ראשון אומה ימן לכהן יש אסור ועון
מימה צרכיתה וללוי ועני ואמר הציאו
רליה שלא עישר עם הארץ שלקחתי
ממנו: נפרשו ונסקו. שהרי יש צו
אסור לא תוכל לאכול בשעריך'
פירשו כדי לתקן טבול האיל ולא
מכבידין למנה' עלילות לגבות ממון
אוסן. (מן) הנחמומין כל י"ב מודש
משנה לשנה הממונים מתחדשין
כשנן מתחדשין: לא אטרחוסו.
וסמכו לומר שרוב עמי הארץ
מעשרין הן: פורסי. פקדיי המלך:

6) לפי א'ששלח בכל גבולי ישראל וראה שאין
מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד מעשר
ראשון ומעשר עני נמי לא המוציא מחבירו
עליו הראיה אלא מעשר שני נפרשו ונסקו
וניכלוהו בירושלם אמר עולא מותר שפרהדרין
הללו חובטין אותן כל י"ב חרש ואומרים
להן מכרו בזול מכרו בזול לא אפרחונו
רבנן מאי פרהדרין פורסי אמר רבה בר
בר חנה א"ר יוחנן מאי דכתיב ויראת ה'
תוסף ימים ושנות רשעים תקצרה ויראת ה'
תוסף ימים זה מקדש ראשון שעמד
ארבע מאות ועשר שנים ולא שמשו בו
ששהו

אלא 11) כהנים גדולים ושנות רשעים תקצרה זה מקדש שני שעמד
ר' מאות ועשרים שנה ושמונים בו יותר משלש מאות כהנים צא מהם
מ' שנה ששמש שמעון הצדיק...
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'

כרומה הוא דפטר דמאי היכא דגבילה זמי פירות אזל רבנן פליגי עליה ולא כן לן
כר' יוחנן כלן בעושה בטומאה כלן בעושה בטוטה דפ"ק שטרס להציא גזל בעושה בטוטה דמסתמח ודאי תקין והדר קאמר
אלא כר' אלעזר פירוש חי נמי איכא לשנויי כר' אלעזר כלן וכאן בעושה בטוטה אלא דמסתמח אזלו אזל ברבים אינו נאמן עד
שיקבל עליו ברבים ומה ברבים אנן קיימין כלומר מתימין דפ"ק דמסתמח אזלו דלקילו רבנן גביה וכתמינה פסק קמח' לחלה
בתוספתא הלוך מן הנחמוס ומן האשה עושה למכור צדוק כר"ך להפריש חלת דמאי מבעל הית ומסתמח אזלו אין כר"ך להפריש
חלת דמאי חלה גזל ודאי טבול כר"ך דמאי דמאי מבעל זין שהקדים חלה לתרומה אין שיקדים
תרומה לחלה מה עשה עשי וחלה לא תאכל עד שיזילא עליה תרומה ותרומה לא תאכל עד שיפריש חלה:

מעשר ראשון ומעשר עני נמי לא המוציא מחבירו עליו הראיה. ולא דווקא נתמוס אלא אפילו כל אדם נמי מפרישין וכן
שלו כדאמרין בשיליה מסכת סוטה (דף מה.) עמד והתקין להם הלוך פירות מעם הארץ המפרש מהן תרומה מעשר
ונתנה לכהן ומעשר שני עולה ושמונים וצירושלם ומעשר ראשון מעשר עני המוציא מחבירו עליו הראיה והא' דלא לתמין נמי
בתיבות מעשר מעשר מפישה והיא שלו ומכרנה לכהנים ויטול דמיה י"ל כיון דדבר מועט הוא שאינו אלא חלק אחד מק' ועוד דמיה
מועטין שהא' כר"ך למכרה צוול שאין לה אולכין מרובין תקינו רבנן שינתנה לכהנים:

ולא שמשו בו אלא 11) כהנים גדולים ושנות רשעים תקצרה זה מקדש שני שעמד
ר' מאות ועשרים שנה ושמונים בו יותר משלש מאות כהנים צא מהם
מ' שנה ששמש שמעון הצדיק...
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'

11) כהנים גדולים ושנות רשעים תקצרה זה מקדש שני שעמד
ר' מאות ועשרים שנה ושמונים בו יותר משלש מאות כהנים צא מהם
מ' שנה ששמש שמעון הצדיק...
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'

מ.ט.

וצירוש' דמאי פ"ה פריך וחלה חיבת דמאי בתמיה והתנן (פ"ה) חלת
עם הארץ והמדמץ פטור מן הדמאי והוא מצי לשנויי התם חבלה
שהפרישה עם הארץ גופיה שמיקן לו גזל חזר בטוטה ודמפרש
עלה המס משום דאימת קדשים עליו ואינו נותן לכהן דבר שאינו

מתוקן והא' דהכא מייירי בהפרישה
חזר אלא ר' אושעיל הוא דמפליג
התם הכי אזל סוגיא דירושלמי דפ"ה
כר' יוחנן ללא מפליג דפליג על רבי
אושעיל ואמר היא חלה היא חלה
ומשני בשם ר' יוסי בר' חנינא ז"ש
היא ומי קן ר"ש צן יהודה אומר
משום ר"ש חלה ז"ש משניין צ"ה
פוטרים ופריך כלום אמר ז"ש אלא
דבר שהא' ליריעה אילו הלוך למע
לכהמה קמח לערות שמן לנר שזא
אינו פטור פ"י כל הני דמקן להו התם
לפטורא דמאי דפ"ק [משנה ג] ולהכי
קשה ליה כלום אמרו ז"ש לחזיב
להפריש דמאי חבלה אלא ר' תמירון
נמי כלל הני להפריש דמאי ומדנקט
מתימין רק חלה ולא נקט כל הני
לחיובא ש"מ לאו ז"ש היא ומשני
אלא דמגבול עיסקו זמי פירות פירוש
הא דפטרה מתימין דפ"ק בטורח
לגבול זמי פירות דלא הסכרה כדי
שלא תקבל טומאה ויזון וטורח כולי
היא מפסתחא תקוין מה טעמה
ופריך ולא כן א"ר יוסי בר חנינא
דרי' אלעזר איש דרומתא היא הא'
כרבנן לא פירש רבי אלעזר איש

11) כהנים גדולים ושנות רשעים תקצרה זה מקדש שני שעמד
ר' מאות ועשרים שנה ושמונים בו יותר משלש מאות כהנים צא מהם
מ' שנה ששמש שמעון הצדיק...
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'

תוס' ישנים

דמסתמח דרי' ממילא לכו
שפיעת ופסד על שפיעת
שדור על מעשה, ואלא יזיל
לחללו על שז' פרוטה,
דרי' לאו הנהא אמרין
דפ"ק (דבפרוכת) דנשת
11) צ"ן דברי תרומה גדולה
לא חשידי דלפטר לכו
למעמד דכשומלן דחטה
חלה פטורה כל הכי,
אלא ש"מ דמעשר שני
אינו מתחלל על שז'
כפרות. א"ר יוחנן
11) ר' יוחנן...
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'

עין משפט
נר מצוה

בא מ"י פ"ט מלכות
מעשר הלכה א':

רבינו חננאל

המעשר יש מי שנותן
אותו ללוי ויש מי שאינו
נותן. ומחזיקין אותו
(בכספין) [בכסף שזא נתן]
רשמי לא נתן. ותרומה
מעשר זו והאכול חייב
מיהו. כמו התרומה שהיא
אחת מחמשים. לפיכך
חייב חמשים להפריש ז"ה
הקנהו (וכתיבה) [וכתיבה]
מינה הארץ חלק אחד
כמאת שהיא שיעור
תרומה מעשר ותרומה לכהן.
אבל המעשר שהוא בלאו
לא חייבום מספק. וזה
מפריש כפי' שוטה פרק
[נגלה ערופת]. א"ר יוחנן
דיאת ה' תוסף ימים זה
פקדש ראשון שעמד ת"י
שהו ולא שמשו בו אלא
ששנה עשר כהנים. ושנות
רשעים תקצרה זה מקדש
שני שעמד ת"י שנה
ושמשו בו יתר (משנ')
[משלש מאות] כהנים
[וידיולין] כר'. [בפני מה]
הרבה [שילה] מפני שהיו
בה ב' דברים ביוזון
קרישים וגילו עריות. ה'
ומפרש בכספת שבת פרק
[כמה בהמה דן נה].

תוס' ישנים

11) כהנים גדולים ושנות רשעים תקצרה זה מקדש שני שעמד
ר' מאות ועשרים שנה ושמונים בו יותר משלש מאות כהנים צא מהם
מ' שנה ששמש שמעון הצדיק...
12) ענין יעקב' (א) ו'ג'

שבעת ימים פרק ראשון יומא

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

הגהות הב"ח

א) נגרא מהמסכת
ודמסכת צורה כהתחבט
מאי קרי: (א) שם
ממילין והמלכות
בשוק ירושלמי
וכשמעו ש" וטעות
בקרע ומחיות: (א) שם
כאמ"ד דעבא שפיות
דמיט' (ג) (ד) שם פ"ג לפי
רשעים הוי אלא שתלו
בטהונו וכו' ודי הבית
לבויות יעד לכל מקדש
שני שאנו בקריאם בו:
שהו עסקין במורה ס':
(א) שם ופסיתים דמיט'
ומקדש ראשון לא היה
בזה שאלת מס והכתיב
ל"ל והסאל ממקד: (א) שם
דא"ר סליק: (א) ש"ש
ד"ה שסו בו עבלי גאור
והו: (ח) שם ד"ה שני
רעס, שהעמיד מנשה
עלם הכייל ג"ל: (א) שם
ד"ה וכל נורית ש" ע"ה
רעיס ומות יעד ע"ה
חורבה: (א) שם ד"ה אמר
עולא ס' סמגור, שהסס
ממנו ומגורו מנפטיס סס
שם התולעת: (א) שם
ד"ה שני גברי ס' או את
הרוחן מחליף לו את
הפושט:

מוסף רש"י

ששהו את קניניהן
שהו מסופין להקריב
שם קרבן אלף בקושי,
כדמסי (ש"א ב) גם
בנטי יקניניהן אלף תנן
וג', וכשהו זנת ויולדות
כמות ממקום חלל לשלם
להקריב את קניניהן וכן
היו משאין מהקנינים
והגשם לא היו יעילין
למקור עליהם שקריבו
והיו שזית שם ולא
היו חמרות אלל כעלפין
עד שאלו קניניהן קריבין
והיו טהורות לקדשים
ולקטן לעזרה, לפיכך
מעלה עליהם מאלו
שכבו, שהיו מונעיס
אזין מפיה ורבי (שם)
מהשתורר עליו
שני רעיס, שפני
ודמות הפלניף, מלע, בית
המקדש (שנדון ק"ג),
נעשית לו מסכת צורה,
כאמ"ד שפניית לרה
לפניה (שם), שהיו
מהלכות ארובה בצד
צורה, שמלה פה על
רלש מצנפת והוא על
לה ושזותיו היו לפיכך
מספר כננות (שם ב"ב),
ומשקרות עינים הדו
מליין כחולא, לון

ששהו את קניניהן ומשפחותיהן
ממתינות שם עד שקריבו
מהשחרר יעד אחד: שני רעיס.
ולא אל אחתה לא מקדש לזכור
והגשם (ויקרא י"ט): ראשי
ששהו את קניניהן מיהא מעלה עליהן הכתוב
כאילו שכבו בויון קדשים דכתיב: גם
בשרם יקטירו את החלב ובא גער הכהן
ואמר לאיש הזובה תנה בשר לצלות לכהן
ולא יקה ממך בשר מבושל כי אם חי
ויאמר אליו האיש קטר יקטירו כיום החלב
וקח לך כאשר תאוד נפשך ואמר לו כי
עתה תתן ואם לא לקחתי בחוקה ותחי
חמאת הנערים גדולה מאד את פני ה' כי
נאצו האנשים את מנחת ה': (ב) מקדש ראשון מפני מה חרב מפני ג'
דברים שהיו בו ע"ו וגלוי עריות ושפיכות דמים ע"ו דכתיב
כי קצר המצע מהשתרע (ב) מאי קצר המצע מהשתרע א"ר יונתן
קצר מצע זה מהשתרע עליו שני רעיס כאחד והמסכה צרה כהתכנס
א"ר שמואל בר נחמני כי מטי רבי יונתן להאי קרא בכי אמר מאן
דכתיב ביה כונס כנר מי הים נעשית לו מסכה צרה גלוי עריות דכתיב
ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים
הלוך וטופף תלכנה וברגליהן תעכסנה יען כי גבהו בנות ציון ושהיו
מהלכות ארוכה בצד קצרה ותלכנה נטויות גרון שהיו מהלכות בקומה
זקופה ומשקרות עינים דהוו מליין כוחלא עיניהן הלוך וטופף תלכנה
שהיו מהלכות עקב בצד גודל וברגליהן תעכסנה א"ר יצחק שהיו מביאות
מור ואפרסמון ומניחות במגעליהן (א) וכשמנויעות אצל בחורי ישראל
בועמות ומתויות עליהן ומכניסין בהן יצה"ר כארס (א) בכעוס שפיכות
דמים דכתיב (א) וגם דם נקי שפך מנשה [הרבה מאד] עד אשר מלא את
ירושלם פה לפה (א) אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות
וגמילות חסדים מפני מה חרב (א) מפני שהיתה בו שנאת חנם ללמדך
ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות ע"ו גלוי עריות
ושפיכות דמים (א) רשעים היו אלא שתלו בטחונם בהקב"ה אתאן
למקדש ראשון דכתיב ראשיה בשוחד ישפוטו וכהניה במחור יורו ונביאה
בכסף יקמומו ועל ה' ישענו לאמר הלא ה' בקרבנו לא תבוא עלינו
רעה (א) לפיכך הביא עליהן הקב"ה ג' גורות כנגד ג' עבירות שבידם
שנאמר לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים עיין תהיה והר הבית
לבמות יעד ובמקדש ראשון אל הוה ביה שנאת חנם והכתיב (א) ומגורי אל
חרב הוה את עמי לכן ספוק אל ירך וא"ר (א) אלעזר) אלו בני אדם שאוכלין ושותין זה עם זה ודוקרין
זה את זה בחרבות שבלשונם ההיא בנישאי ישראל הואי דכתיב ועק והילל בן אדם כי היא היתה
בעמי ותניא ועק והילל בן אדם יכול לכל תלמוד לומר היא בכל בנישאי ישראל ר' יוחנן ור"א דאמרי
תרווייהו ראשונים שנתגלה עונם נתגלה קצם אחרונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קצם אמר רבי
יוחנן טובה צפורן של ראשונים מכרימו של אחרונים א"ל ריש לקיש אדרבה אחרונים עדיפי אף
על גב דאיכא שעבוד מלכות קא עסקי בתורה אמר ליה בירה תוכיח שחורה לראשונים ולא
חורה לאחרונים שאלו את רבי אלעזר ראשונים גדולים או אחרונים גדולים אמר להם תנו עיניכם
בבירה איכא דאמרי אמר להם עדיכם בירה ריש לקיש הוי סחי בירדנא אתא רבה בר בר חנה יהב
ליה ידא א"ל אלהא סנינא לכך דכתיב (א) חומה היא נבנה עליה מירדנא ואם דלת היא צנור עליה
לוח ארו אם עשיתם עצמכם כחומה ועליהם כולכם בימי עזרא נמשלתם ככסף שאין רקב שולט בו
עכשיו שעליהם כדלתות נמשלתם כארו שהרקב שולט בו מאי ארו אמר עולא סמגור מאי סמגור
אמר רבי אבא בת קול כדתניא (א) משמתו נביאים אחרונים הגי זכריה ומלאכי נסתלקה רוח הקדש
מישראל ועדיין היו משתמשין בבת קול וריש לקיש מי משתעי בהדי רבה בר בר חנה ומה רבי
(א) אלעזר) דמרא דארעא דישאל הוה ולא הוה משתעי ר"ל בהדיה דמאן דמשתעי ר"ל בהדיה בשוק יהבו
ליה עיסקא בלא סהדי בהדי רבנ"ה משתעי אמר רב פפא שדי גברא בינייהו או ריש לקיש הוה
זועירי או רבה בר בר חנה הוה ור"א כי אתא לקמייהו יוחנן א"ל לאו היינו מעמא (א) א"ל סליקו
כולהו בימי עזרא לא הוה שריא שכניה במקדש שני דכתיב (א) יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

א) [מסופקת סוף ממנות],
ב) [מסופקת קרי: ע"ש],
ג) שבת כ"ג: ע"ש, ט) ע"ש
תוספות זי"ג: ד"ה
לא, ט) שבת קל"ג,
ו) [ג"ל אלמנור],
ז) ע"ש, ט"ז: סוטה,
ח) [מסופקת סוף], ט) ע"ש
מח: מסופקת סוף, ו) ע"ש
אלמנור, ז) מדה: כ"ג ע"ש
ט"ז: ג' מגילה ט"ז: ע"ש,
מ) ב"מ ל"ה: מלבוש,

תוספות ישנים

א הוה מישתעי ריש לקיש בהדיה, לומר לא היה פותח לנכר עמו בשום מילתא דכתיבא.

א הוה מישתעי ריש לקיש בהדיה, לומר לא היה פותח לנכר עמו בשום מילתא דכתיבא.

א הוה מישתעי ריש לקיש בהדיה, לומר לא היה פותח לנכר עמו בשום מילתא דכתיבא.

שבעת ימים פרק ראשון יומא

עין משפט נר מצוה

ב' א מ"י פ"ו מלכות
מ"ט ומזוה הלכה א'
והלכה ו'
כ' ב מ"י ט' הל'
ט פ'ט' ע"ד פ' רפ'
פ'ט' פ' א':

גליון הש"ס

גמ' בית המא לא
איכרי. ענין זה חולין קלט
ע"כ וטו: רוב' ד"ה איני
יודע וכו' וי"ל אירבה
משום דמינה סליק. ענין
שמחה ההלוי' חיל קימנ
מ: ד"ה חזין בו' שבגיות
בקרש. ענין לעיל ט ע"כ
מוס' ד"ה דלי:

הגהות הב"ח

(א) גמ' (מזו טו)
תמטמו' תמ"ט וי"כ
ס"א מדי כמשמעו יון
זו מקדוניה וכן עיקר:
(ב) שם ד"ה. תמ"ט
וי"כ רש"י ל"ג ליה:
(ג) רש"י ד"ה נפלו טו
בגמלא שריה מוכשרים
נפל כד:

הגהות הגר"א

[א] גמ' בגמלא. ל"ג
גרמלא (ומג' נאכר)
רפ"כ דנעטים: [ב] שם
דכר (המ' תמ"ט וכן)
מקור רש"י:

מוסף רש"י

זה סילק. שם עיר
(בכובות ט). מיומנ
שבאריש. נגור שטיס
מנו עד המין תפוס
מן השמאל (סוטה ד').
משמיש את הארץ
בשחיתות. שמקום נרלו
תמקין בלרין מרוב טובו
ויכר שם כמות וכמות,
ולפון שם לא פורש לט'
מלי דמי לשחיות ובלה
תפוס: רמב"ם פ"ד ק"ד
הגליל ילידי הענק
התרים שבע שנים
בנהיה לפני ענין
מקורם: במדבר יג כב
לכן נקטנו ענין זה
אשר יצא אל ארזות
ומשבויהו אשר חשב
אל ישיב תימן אם לא
ישחבום צעירי הצאן אם
לא ישיב עליהם נוהגם:
ימיהו מט ב
9. האיל אשר ראית
בעל הקנינים מלכי קדי
תפוס: רמב"ם פ"ד ק"ד
הנעלם השחיר
10. והצפיר היתו הענק
מלך יון והשרן הגדול
אלך רב ענין הוא
המלך הראשון:
דנבאל ט' בא
11. לכן יתנם עד עת
ילדה ילדה תהיה אחיו
יקשוב על בני ישראל:
מיהה ה ב
12. והבית בית התקף
על בית הקוף וקברו רבים
העז קטפי בתים רבים
נאם ה': עמוס ג טו

א"י יודע אם נינוה העיר הגדולה וכו'. ומינה לי אמאי לא קאמר נמי איני יודע אם כלל העיר הגדולה כיון דמספקא ליה ברסן ונינוה שלמי פניו אם העיר הגדולה עלייהו קאי כ"ש דליכא לספוקי בכלל דמינה קא סליק וי"ל אדרבה משום דמינה קא סליק אם איתא דעלה קאי לא הוה ליה למימר הוה העיר הגדולה אלל העיר הגדולה: חוץ מלשבת פרהרדין שבה היתה דירה. ואם תאמר ליחשוב נמי לשכת בית ארץ שבה היתה לירה לכך השורף את הפרה י"ל לא חשיב אלל לשכות שמקדש. שזנויות בקודש אצל לשכת בית ארץ בהר הצניזת הוה א"כ כיון דלא הוה בכל שמה אלל אחת לכמה שנים לא חשיב דירה: וכו' תימא מדרבנן. וכו' אמאי חשיב לפרושי טעמא משום שאלל יאמרו כהן גדול מיהו לי זמתי האקוריס י"ל דלמאי דס"ד השמח לשכת פרהרדין נמי מחייב ר' יהודה מהאי טעמא ולא מוטעמא דשאלל יאמרו כ"ג חזון אצל מימנה לי זמתי קאמר וכי מימא מדרבנן מכל מקום מיקשי אכתי דרבנן ארבנן מכ"ש דהכא פטרי אפילו מדרבנן ולעיל דמחייב אפ"י מדלוריימא וי"ל דרבנן ארבנן לא קשה דשאינו סוכה דלית ערמי היא דבכלל יכול להיות שהיא יוזאל מגמנה כגון אם הוא מלגער או ירדו אומר וינינוה היתה עיר גדולה לאלהים מהלך שלשת ימים היא אומר נינוה היא העיר הגדולה וישם אחימון ששני ותלמי ילידי הענק כ"ג תנא אחימון מיומן שבאחים ששי שמשים את הארץ כשחיתות תלמי שמשים את הארץ תלמים תלמים כ' דבר אחר אחימון בנה ענת אשר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנאמר כ"ג לכן שמעו עצה ה' אשר יעץ ה' ארזים ומשחבותיו אשר חשב ה' (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא ישיב עליהם נוהגם מתקף לה רבה כהן עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתיב (ו) האיל אשר ראית בעל הקנינים (ומא) מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב (10) והצפיר השעיר מלך יון כ"י סליק רב חביבאי רב סורבא ארצה במיה דההוא מרבנן אמר ליה מתי דלא ידע פרושי מותבי תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן וזמרא דאחיהו דתני רבי יוסף תירם זה פרס אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו כשד"ים נפלו כשד"ים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים והחריבוהו רומיים אינו דין שיפלו רומיים ביד פרסיים אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אפי לרב בניו ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ו) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי חרא סתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בוגין ביד סותרין דאמר רבי יהודה אמר רב (א) אין בן דוד בא עד דתפוש מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו השקעה הרשעים שנאמר (11) לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר א"כ הלשכות שהיו במקדש לא היו להן מוזהו חוץ מלשכת פרהרדין שהיה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מוזהו אלא לשכת פרהרדין גזירה היתה מ"ט דר' יהודה אמר (12) סוכת החג בהר ר' יהודה מחייב וחקמיה פוטריין ותני עלה ר' יהודה בלשכות לא איקרי איתביה אב"י (13) סוכת החג בהר ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזהו ובמעשר וכי תימא מדרבנן בשלמא עירוב ומוזהו איכא למימר מדרבנן כי איכא למימר מדרבנן

אפ"י ש"ס אלהים יופת. שזכו פרסיים לזכות בית שני אין שכניה שורה אלל במקדש ראשון שכנה שלמה שזל מורעו של סס: סקיסון גווייסא וסקיסון כניישה. אקבתה וסכתא קאי שמען שוה וסס מחומו מוקף הרים והסילונו מקפת את הפנימית ורוחוק פנימית חוץ פ' מן היקף חילונה לכל עד מאה פרסי והיקף הסילונו אלפא פרסי: מן הארץ הסה יאל. שלל להיות בעלת דור הפלגה: וסס אחימון וכו'. אידי דררר' שמהה נקט נמי להאי: שמשים אם הארץ פשיטות. נפסיעומי: ושני. לשון השלח והשזר (אכה ג) והש"ן אמר לבדו שורש צמיחה: סלמיס. כשורות הממרישה: דבר דתור לא גרסיין: מעניין אם החמה. דומה שולאו נוקב ועולה בלחון הרקיע: אמר ר' יוחנן ען לוי אמר רבי גרסיין: אמרה קמייהו הווא מרבנן. לאלל אמר: גזירה הוה. ללמייהו פלל: כשד"ים יוד פרסיים. נלשאלר ו) ניד לירות המדי וכורס הפרכי חמנו: והלא כמה לשכות היו סס. לשומרי הכני: גזירה הוה. ללמייהו פלל: נלל: גזירה שמה יאמרו כהן גדול צניזת האקוריס הוה חזון: אינו צניז. ונני מוזהו צניזן בית חזון: רבי יודסה חמיי. לננין מעשר דקיימא לן ל' אין העגול ממחייב במעשר מלאכול ממנו אכילת ערמי עד שיראה פני הבית שנלמרו ט) צערימ הקודש מן הצניז: צעירוי. אם פתוחה לתר שי' זה שאל דעויה אופרת על (נני) כולם אם לא עירבה עממן: וכמוז. ואע"ג דלוינה עשויה ליומת ולימות הגשמים: אלל

ששי בנה אלוש תלמי בנה תלבוש ילידי הענק שמעניקין החמה בקומתן אמר רבי יהושע בן לוי אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנאמר כ"ג לכן שמעו עצה ה' אשר יעץ ה' ארזים ומשחבותיו אשר חשב ה' (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא ישיב עליהם נוהגם מתקף לה רבה כהן עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתיב (ו) האיל אשר ראית בעל הקנינים (ומא) מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב (10) והצפיר השעיר מלך יון כ"י סליק רב חביבאי רב סורבא ארצה במיה דההוא מרבנן אמר ליה מתי דלא ידע פרושי מותבי תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן וזמרא דאחיהו דתני רבי יוסף תירם זה פרס אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו כשד"ים נפלו כשד"ים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים והחריבוהו רומיים אינו דין שיפלו רומיים ביד פרסיים אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אפי לרב בניו ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ו) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי חרא סתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בוגין ביד סותרין דאמר רבי יהודה אמר רב (א) אין בן דוד בא עד דתפוש מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו השקעה הרשעים שנאמר (11) לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר א"כ הלשכות שהיו במקדש לא היו להן מוזהו חוץ מלשכת פרהרדין שהיה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מוזהו אלא לשכת פרהרדין גזירה היתה מ"ט דר' יהודה אמר (12) סוכת החג בהר ר' יהודה מחייב וחקמיה פוטריין ותני עלה ר' יהודה בלשכות לא איקרי איתביה אב"י (13) סוכת החג בהר ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזהו ובמעשר וכי תימא מדרבנן בשלמא עירוב ומוזהו איכא למימר מדרבנן כי איכא למימר מדרבנן

רבינו הגנאל

אין השכינה שורה אלא באהלי שם, ומקדש שני בבית פרסיא דאתא מיפת דתני רב יוסף תירס זו פרס וכתיב בני יפת נומי ומנן וגו'. אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנא' לכן שמעו עצה ה' אשר יעץ ה' ארזים ומשחבותיו אשר חשב ה' (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא ישיב עליהם נוהגם מתקף לה רבה כהן עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתיב (ו) האיל אשר ראית בעל הקנינים (ומא) מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב (10) והצפיר השעיר מלך יון כ"י סליק רב חביבאי רב סורבא ארצה במיה דההוא מרבנן אמר ליה מתי דלא ידע פרושי מותבי תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן וזמרא דאחיהו דתני רבי יוסף תירם זה פרס אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו כשד"ים נפלו כשד"ים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים והחריבוהו רומיים אינו דין שיפלו רומיים ביד פרסיים אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אפי לרב בניו ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ו) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי חרא סתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בוגין ביד סותרין דאמר רבי יהודה אמר רב (א) אין בן דוד בא עד דתפוש מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו השקעה הרשעים שנאמר (11) לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר א"כ הלשכות שהיו במקדש לא היו להן מוזהו חוץ מלשכת פרהרדין שהיה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מוזהו אלא לשכת פרהרדין גזירה היתה מ"ט דר' יהודה אמר (12) סוכת החג בהר ר' יהודה מחייב וחקמיה פוטריין ותני עלה ר' יהודה בלשכות לא איקרי איתביה אב"י (13) סוכת החג בהר ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזהו ובמעשר וכי תימא מדרבנן בשלמא עירוב ומוזהו איכא למימר מדרבנן כי איכא למימר מדרבנן

(4) לפטרי כשד"ים לאלל וניטריין ד' ר' מנחם אהי' וכו' נמי כשד"ים רש"י טו' נמי ה"י' שם ועיורין קאמריין נא' אלל כשי' הוא כל' ה'.